

ה"ת 36864/06/19 - לירוי עמאר נגד משטרת ישראל/ מחוז מרכז

בית משפט השלום ברחובות

ה"ת 36864-06-19 עמאר נ' משטרת ישראל/ מחוז מרכז

בפני המבקש	כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אפרת פינק לירוי עמאר עו"ד בין עזר-אל תרדיון
נגד המשיבה	משטרת ישראל/ מחוז מרכז עו"ד עדי סעדיה

החלטה

רקע וטענות הצדדים

1. המבקש, לירוי עמאר, הגיש ביום 17.6.19 בקשה להשבת רכב תפוס מ.ר. 87-320-54 מסוג מזדה (להלן - "הרכב").
2. המדובר ברכב שנתפס על ידי המשטרה בעת חיפוש שנערך בעניינו של מר משה קלמר (להלן - "הנאשם"). בעקבות החיפוש, הוגש נגד הנאשם כתב אישום, שטרם הסתיימה שמיעתו (ת"פ (רח') (5370-02-19)).
3. המבקש טען בבקשתו, כי הוא הבעלים הרשום של הרכב, אולם השכיר הרכב לנאשם. לטענתו, הוא רכש את הרכב מחברת אלבר באמצעות הלוואה, שעודנה משולמת. עוד טען, כי תפיסת הרכב גורמת לו נזק כלכלי וחובותיו גדלים.
4. בדיונים לפניו הוסיף המבקש, כי התקשה לשלם את החזרי ההלוואה לאלבר בסכום של 2,000 ₪ ולפיכך סיכם עם הנאשם, כי הרכב יעבור לשימוש לתקופה של 10 חודשים, וכי הוא יישא בהחזרי ההלוואה בתקופה זו. לאחר תום תקופת השימוש, הכוונה היתה להשיב את הרכב לאלבר במקום לשלם את יתרת ההלוואה בסכום של 77,000 ₪. המבקש הדגיש, כי למרות שלא נערך הסכם בינו ובין הנאשם, נערך תצהיר מיום 1.8.18, שלפיו הרכב הועבר לשימוש הנאשם, שיישא בתשלום דו"חות, ככל שיגיעו, בתקופת השימוש ברכב.
5. בתגובה שהגישה המשיבה טענה, כי בסיום ההליך הפלילי וככל שיורשע הנאשם, תבקש לחלט את הרכב. לטענתה, הנאשם הוא הבעלים בפועל של הרכב ורישומו של המבקש, דקלרטיבי בלבד. עוד טענה, כי על המבקש להוכיח טענותיו וכי הסכימה לשחרר הרכב תוך הפקדת ערובה בשווי של 30% משווי הרכב ושעבודו לטובת משטרת ישראל.
6. בדיונים שהתקיימו לפניו, הוסיפה המשיבה, כי המבקש הוא אמנם בעליו הרשום של הרכב, אולם הלכה

למעשה הבעלות הועברה לנאשם. על כך ניתן ללמוד, לטענתה, מהשימוש ברכב משך שנה וחודשיים בעת שהנאשם הקים מעבדת סמים. מכאן, כי הנאשם שילם עבור הרכב מתוך כספים שהתקבלו כתוצאה מביצוע עבירות סמים. המשיבה אישרה, כי זכות השעבוד של אלבר גוברת, אולם טענה, כי בדעתה לבקש את חילוט החלק היחסי שנותר מההלוואה.

7. הנאשם זומן לדיון ומסר, כי אינו הבעלים של הרכב ואין לו כל עניין ברכב או בבקשה.

8. נציג אלבר, מר גד ליברמן, זומן לדיון, ומסר כי הרכב משועבד לאלבר להבטחת תשלום ההלוואה שנטל המבקש. לטענתו, כל עוד המבקש נושא בתשלומים, אין לאלבר עניין ברכב, אולם אם המבקש לא ישלם את התשלומים כסדרם, אלבר תפעל למימוש הבטוחה.

דין

9. תפיסה של רכוש שנתפס במסגרת חקירה ומשפט הוסדר בפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן - "**הפקודה**").

10. סעיף 32 לפקודה קובע סמכות תפיסה, כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע העבירה או אמצעי לביצועה".

11. תכליות התפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש הן מגוונות. בכלל זה ניתן למנות את התכליות הבאות: תכלית מניעתית - תפיסת חפץ על מנת למנוע אפשרות שהחפץ ישמש לביצוע עבירה עתידית; תכלית ראייתית - תפיסת חפץ שעשוי לשמש כראייה בהליך משפטי עקב ביצוע עבירה, ובכלל זה ביצוע פעולות חקירה בנכס ומניעת שיבוש; תכלית של חילוט - תפיסת חפץ בו נעשה שימוש לצורך ביצוע עבירה, כשכר על ביצוע עבירה או כאמצעי לביצוע העבירה, לצורך חילוטו בסיומו של ההליך (רע"פ 7600/08 **אברם נ' מדינת ישראל** (13.8.08); בש"פ 342/06 **חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** (12.3.06); רע"פ 1792/99 **גאלי נ' משטרת ישראל**, פד"י נג (3) 312, 322 (1999)).

12. בה בעת, תפיסת חפץ והחזקתו בידי המשטרה כרוכות בפגיעה בזכות הקניין של הבעלים, המעוגנות כיום בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לפיכך, בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצוען (בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד (2) 464, 470 (2000)).

13. סעיף 40 לפקודה דן בטענת בעלות מטעם צד אחר וקובע כדלקמן:

"היה אדם שאיננו שותף לעבירה טוען לבעלות על החפץ שחולט או לזכות בו, רשאי הוא, תוך שנה מיום מתן צו החילוט או תוך מועד נוסף שנקבע באותו צו, לבקש מאת בית המשפט שציווה על החילוט לבטל את הצו, ורשאי בית המשפט לעשות כן ולצוות על מסירת החפץ למבקש, לבעלותו או לשם מימוש זכותו בלבד, הכל לפי הענין."

14. לעניין חילוטו של רכב, שלגביו ישנה טענת בעלות של אחר, קבע בית המשפט העליון, כי לא הבעלות הפורמאלית היא הקובעת אלא הבעלות המהותית (רע"פ 5271/90 **מירלשווילי נ' מדינת ישראל**).

(2.1.1991)). כך למשל נקבע, שכאשר עולה מחומר הראיות, כי נאשם השתמש ברכב באופן בלעדי, ולאמו כלל אין רישיון נהיגה, הרי שמדובר ברישום פיקטיבי ולפיכך ניתן לחלט את הרכב (ע"פ 1000/15 אבו אלחוזה נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (3.7.15)).

15. בהפעלת שיקול הדעת השיפוטי בשאלה אם יש לשחרר חפץ שנתפס - בין לטובת הנאשם ובין לטובת טוען אחר לזכות - על בית המשפט לתת דעתו לכל השיקולים הרלוונטיים, ובין היתר, לטיב החפץ שנתפס, לסוג העבירה, לזכות הקניינית של הטוען לזכות בחפץ, לאינטרס הציבורי למנוע ביצוע עבירה עתידית באמצעות החפץ, לשאלה אם החזקתו של החפץ אסורה, או לאו ועוד (בש"פ עובדיה, בעמ' 476, ו-480). עוד על בית המשפט לשקול את סיכוייה של החקירה להבשיל לכתב אישום ולמשפט; האם החשש לשימוש בחפץ לצורך ביצוע עבירה עתידית עודנו קיים, ומה עוצמתו; האם יש הסתברות לקיום משפט, מה מידת הצורך בחפץ כראיה וסיכוי ההרשעה (בש"פ לרגו, לעיל).

16. ניישם את הוראות הדין והפסיקה ביחס לבקשת המבקש להחזרת הרכב:

א. באותו חפץ נעברה עבירה או עומדים לעבור עבירה - הרכב נתפס במהלך חיפוש בביתו של הנאשם, וייתכן מאוד כי שימש להובלת סמים או ציוד. עם זאת, השימוש ברכב אינו אינהרנטי לביצוע העבירות, משום שלא נטען כי הסמים נתפסו ברכב. אין כל טענה כי הרכב משמש כראיה. לטענת המשיבה, בסיום ההליך הפלילי בכוונתה להגיש בקשה לחילוט הרכב.

ב. נגד הנאשם הוגש כתב אישום בעבירות של גידול סמים, ניהול חצרים המשמשים להכנת סם, החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית ונטילת חשמל שלא כדין. עניינו של הנאשם טרם הסתיים. אין כל קשר בין המבקש וכתב האישום שהוגש נגד הנאשם.

ג. הבעלות הרשומה על הרכב היא על שמו של המבקש, ועל כך אין מחלוקת.

לפי התצהיר שהגיש המבקש, רכש את הרכב בשנת 2015 מחברת אלבר בליסינג והיה עליו להחזיר את הרכב לאחר 3 שנים או לשלם הפרש בסכום של 77,000 ₪. הואיל והתקשה לעמוד בתשלומי ההחזר משום שרכש רכב נוסף מאלבר עבור הוריו, השכיר לנאשם את הרכב. הנאשם שילם את החזר ההלוואה למבקש, אשר מצדו שילם את התשלומים לאלבר. עוד ציין, כי נותר לו להחזיר סכום של כ-70,000 ₪.

על הרכב ישנו שיעבוד לטובת אלבר במלוא סכום החוב של המבקש. המבקש עומד, עד לשלב זה, בתשלומים, אולם ככל שלא יעמוד בתשלומים להחזר ההלוואה, אלבר תוכל לממש את השיעבוד על הרכב.

הנה כי כן, הרכב נרכש בעסקת ליסינג, משמע במשך 3 שנים המבקש משלם לאלבר תשלומים חודשיים עבור הרכב. ככל שלא יעמוד בתשלומים אלו, עליו להחזיר את הרכב. גם לאחר תפיסת הרכב, המבקש המשיך לשלם את התשלומים. לא נטען, כי בתקופה זו, שילם הנאשם את התשלומים.

הנאשם אמנם עשה שימוש ברכב בתקופה הנטענת, אולם הבעלות המהותית לא הועברה, משום שהמבקש ממשיך לשאת בנטל התשלומים לאלבר. ממילא, אם המשיבה תבקש לחלט את הרכב, זכות הראשונים תהיה לאלבר לאור השיעבוד שלה. גם אין כל צפי ליתרה, הואיל והשיעבוד הוא על מלוא ערך הרכב.

17. מכאן, שגם אם נקבל את טענת המשיבה כי הנאשם היה המשתמש העיקרי ברכב בתקופה שבה ביצע עבירות - ולמעשה, אין מחלוקת ממשית על כך - לא ניתן יהיה לחלט את הרכב בסוף ההליך, לאור זכות השיעבוד של אלבר. ממילא, ככל שהמבקש יפסיק לשלם את התשלומים הרכב יועבר לאלבר מכוח השיעבוד.

18. לאור האמור, באיזון בין הפגיעה בזכות הקניין של המבקש לבין התכליות שביסוד התפיסה, לא מצאתי כי קיימת עילה להמשך תפיסת רכב על ידי המשיבה, וזאת משום שממילא לא ניתן יהיה לחלט הרכב לטובת המדינה. בנסיבות אלו, המשך החזקת הרכב תוך ירידת ערך גורמת לנזק אינהרנטי למבקש ואף לבטוחה לטובת אלבר.

19. אשר על כן, ישוחרר הרכב לאלתר וללא תנאים. השחרור יכנס לתוקפו בעוד 48 שעות.

20. המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ותודיע טלפונית.

ניתנה היום, כ"א תמוז תשע"ט, 24 יולי 2019, בהעדר
הצדדים.